

Із плеяди першопрохідців

Славетна історія Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» багата на яскраві імена. Це – видатні вчені в галузі науки і техніки, з діяльністю яких пов'язані становлення та розвиток багатьох галузей промисловості і науки. Йдеться насамперед про Є. О. Патона, Б. Є. Патона, С. П. Корольова, В. М. Челоменя, А. М. Люльку, С. П. Тимошенка, І. П. Бардіна та багатьох інших.

Це, звичайно ж, і ректори нашого навчального закладу, котрі вписали найяскравіші сторінки в історію Київського політехнічного інституту. За 120 років його очолювали загалом двадцять два ректори. Кожен з них віддав багато сил для його розвитку, а іноді – і просто виживання в різні історичні періоди, коли суспільно-економічні обставини були складними. Вони зробили неоціненний вклад у підвищення якості підготовки інженерних кадрів, у розвиток прикладних наукових досліджень та їх впровадження у виробництво, зміцнення і розширення матеріально-технічної бази інституту. З-посеред цього блискучого сузір'я керівників я хотів би виділити яскраві особистості Віктора Львовича Кирпичова – першого ректора і засновника нашого закладу вищої освіти, та Григорія Івановича Денисенка, котрий керував Київським політехнічним інститутом упродовж 16 років та створив разом зі своєю згуртованою командою однодумців цілу епоху в його історії, започаткувавши багато цінних традицій, які ми наслідуємо і продовжуємо.

Вражаюче досягнення тієї епохи – новобудови: їх було стільки, що нині важко й осягнути. Назву лише одну цифру: за-

**Михайло
ЗГУРОВСЬКИЙ,**
ректор Національного
технічного університету
України «Київський
політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

гальна корисна площа приміщень КПІ та його матеріально-технічна база зросла за 1971–1987 роки утричі! Були побудовані сучасні навчальні корпуси з просторими світлими аудиторіями, обладнаними новітніми на той час замкнутими телевізійними системами. Як гриби після дощу, зводилися соціальні об'єкти, заклади культури і спорту, гуртожитки, бази відпочинку – всього не перелічити. Скажімо, жила для вихованців інституту побудовано стільки, що це дозволило забезпечити всіх іногородніх студентів. Головне гасло того часу: кожному факультету – свій навчальний корпус. Мені випало не лише стати живим свідком цих динамічних змін у житті навчального закладу, а й взяти безпосередню участь у масштабній творчій роботі колективу.

Григорій Іванович Денисенко, без сумніву, був талановитим і видатним педагогом-новатором, котрий виховав цілу плеяду учнів і послідовників – науково-освітніх працівників. Саме завдяки йому в інституті впровадили струнку й ефективну концепцію шести основних напрямів діяльності, розробили передову на той час модель молодого фахівця, структурно-логічні схеми навчального процесу, систему координації роботи адміністрації та громадських організацій.

Неоціненним є його внесок у вітчизняну та світову науку. Саме Денисенко став засновником відомої наукової школи в електроенергетиці, залишив нам у спадок сотні оригінальних наукових праць та авторських свідоцтв, що стали надбанням енергетичної науки ХХ століття. Їх видавали в багатьох країнах, зокрема в Японії, Великобританії, США, Канаді, де вони викликали неабиякий інтерес в академічному середовищі.

В останні роки життя він наполегливо займався таким перспективним науковим напрямом як відновлювані та нетрадиційні джерела енергії, набагато випередивши свій час. Невипадково в одній із тогочасних газетних публікацій Григорія Івановича влучно назвали «впередзорючий». Створення й експлуатація поновлюваних джерел енергії тоді були справжнім ноу-хау, але й зараз це вражає людей. Адже у світі триває інтенсивний пошук у цій сфері. Біля джерел цього пошуку стояв Григорій Денисенко, який прагнув приборкати енергію Сонця, води і водяних потоків, поставивши її на службу людині. Нам вдалося підтримати і продовжити цей важливий науковий напрям, зокрема, завдяки створеній в університеті кафедрі відновлюваних джерел енергії. Чимало вагомих напрацювань має також науководослідний інститут цього профілю, відкритий на базі створеної Денисенком ще в ті далекі роки лабораторії.

Пишучи про заслуги Григорія Івановича як очільника закладу вищої освіти, вважаю за потрібне відзначити його значний творчий внесок в науку управління великим академічним колективом. Нині, коли ми живемо в новій демократичній державі, методи управління

суттєво відрізняються від тих, котрі панували за часів нашого недавнього минулого. Тоді в умовах тоталітарного режиму панувала жорстка система відповідальності, обліку і контролю, що пронизувала всі щаблі керування. За задумом ректора Денисенка, до процесу управління інститут залучив велику кількість людей, які, на перший погляд, не мали б цього робити. Так, у кожного завідувача кафедри, згідно з окресленими шістьма напрямками підготовки фахівців, було шість заступників, котрих за це певним чином стимулювали. І слід сказати, що всі працювали скоординовано й ефективно! Ця система, впроваджена в КІІ у 1974 році, невдовзі дала значний ефект, що стало підставою схвалити і розповсюдити її на всесоюзному рівні. Це дозволило інституту, який невдовзі перетворився в один із провідних ВНЗ в СРСР, досягнути значних успіхів у освітній і науковій сфері.

Масштаби особистості Григорія Івановича Денисенка проглядалися в усіх складових багатогранної й напруженої роботи інституту. Він був присутній всюди. Все, за що брався, неодмінно було зроблено у встановлені терміни, надійно, за найвищими якісними стандартами і, що важливо, – з розрахунком на перспективу. Його багатогранна творча та самовіддана праця в царині науки і освіти була гідно оцінена найвищою нагородою в колишньому СРСР – золотою зіркою Героя Соціалістичної Праці, іншими державними відзнаками. Він навіки вписав своє ім'я в історію двох найбільших вітчизняних технічних ВНЗ – Львівської та Київської політехнік.